

Archeologienota met beperkte samenstelling
Destelbergen Bosheidestraat
Programma van maatregelen

1 Gemotiveerd advies

Afwezigheid van een archeologische site

Het bureauonderzoek heeft betrekking op een terrein waar werken uitgevoerd zullen worden met ingreep in de bodem. Na de analyse van de geplande bodemingreep kan met één doorslaggevend argument m.b.t. tot de bespreking van eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek, aangetoond worden dat geen verdere maatregelen nodig zijn omdat een archeologisch onderzoek op het betrokken terrein nooit zal leiden tot kenniswinst. Naast het doorslaggevende argument dat het terrein grotendeels opgehoogd wordt en er slechts een klein aantal ingrepen van beperkte oppervlakte uitgevoerd zullen worden die doordringen tot onder het huidige maaiveld, speelt het archeologisch kader ook een belangrijke rol.

Voor het plangebied wordt een **middelhoge** archeologische verwachting opgesteld. Deze verwachting werd aan het terrein toegekend op basis van volgende elementen:

- *Historisch landschappelijke ligging*: het onderzoeksgebied ligt in het uiterste zuiden van de ruggenzone van Zeveneken, meer bepaald in het overgangsgebied naar de Scheldevallei. Eerder archeologisch onderzoek in de ruime omgeving van het plangebied toonde aan dat deze locatie een hoog archeologisch potentieel kent. Vanwege de ligging aan de oude oevers van Schelde, in de nabijheid van een stuifzandrug, was dit een geliefde nederzettinglocatie in het verleden. De archeologische verwachting voor steentijdvondsten in deze zone is bijgevolg hoog. Voor de metaaltijden kan een lagere verwachting opgesteld worden. Wat de Romeinse periode betreft werden in de ruime omgeving extensieve nederzettingssporen ontdekt. De kans op het vinden van archeologische resten uit de vroege middeleeuwen is dan weer lager en uit de volle middeleeuwen kunnen walgrachtsites voorkomen. Uit de periode van de late middeleeuwen kunnen restanten van hoeves aangetroffen worden.
- *CAI*: in de onmiddellijke omgeving van het plangebied komen meldingen voor van archeologische vindplaatsen gaande van de steentijd t.e.m. de nieuwe tijd. Het gebied is dus reeds gedurende vele eeuwen bewoond. Door de grote aanwezigheid van walgrachtsites en hoeves rondom het plangebied is de kans klein dat die specifieke archeologische waarden ook in het plangebied zelf zullen voorkomen. Verder kan op basis van de CAI-gegevens slechts weinig informatie verkregen worden over de archeologische verwachtingen binnen het projectgebied *Destelbergen Bosheidestraat*.
- *Cartografische bronnen*: op de historische kaarten is te zien dat het plangebied nooit bebouwd is geweest, maar afwisselend in gebruik was als akker -en weiland. Dit duidt op een betere bewaring van het potentieel aanwezige archeologische erfgoed in de bodem.

Impactbepaling

Ondanks de middelhoge archeologische verwachting, is het bij een analyse van het potentieel op kennisvermeerdering essentieel deze verwachting te confronteren met de geplande graafwerken.

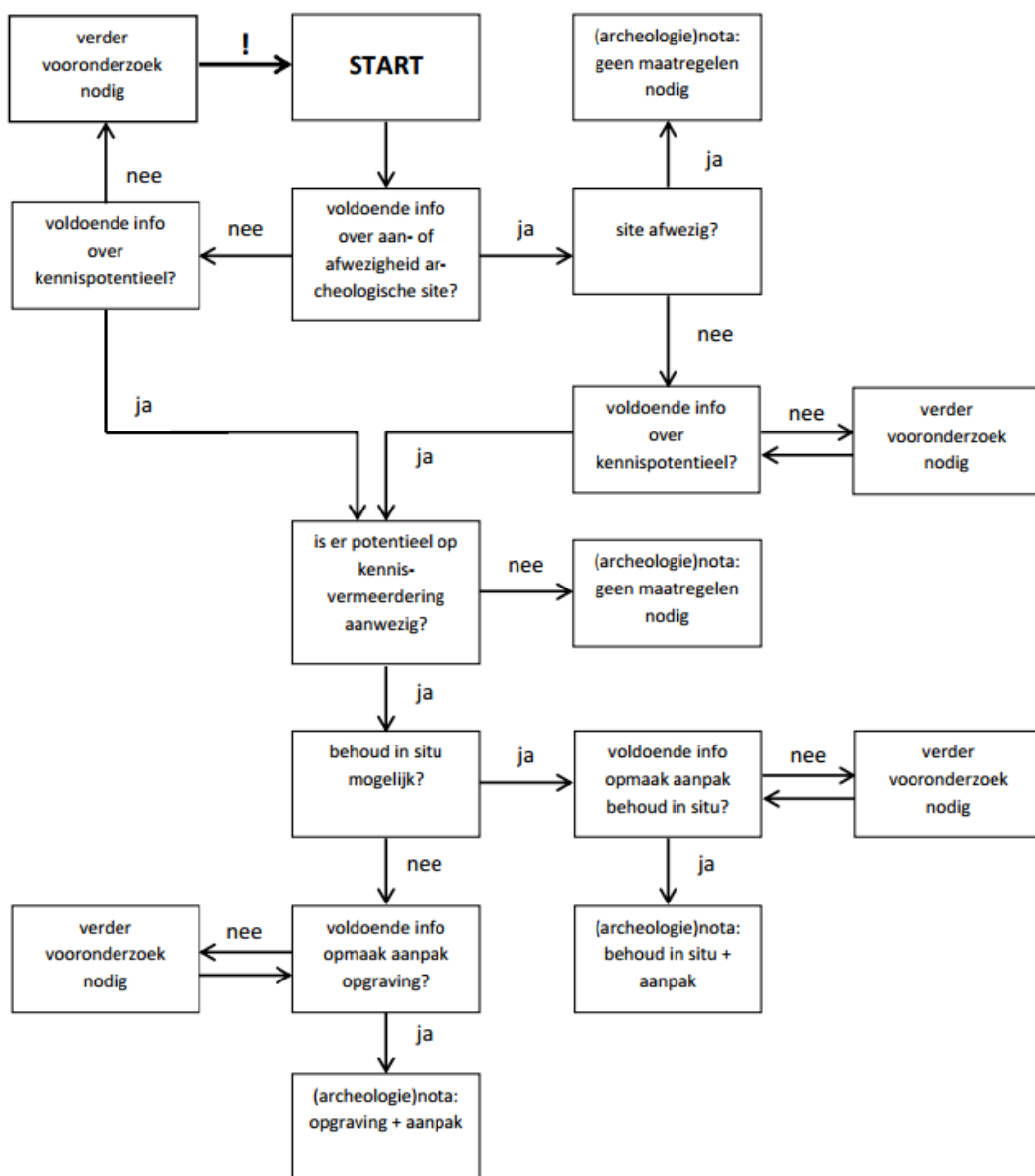
- Wat hierbij essentieel is, is de erg beperkte omvang van de bodemingrepen die mogelijk relevant archeologisch erfgoed kunnen raken. Het grootste deel van de geplande ingrepen bestaan immers uit de aanleg van een parking waarbij het terrein met 10 – 15 cm opgehoogd wordt. Bij deze werken wordt het maaiveld niet afgegraven en worden geen funderings-of nivelleringswerken uitgevoerd. De kans op verstoring van het bodemarchief is dus zo goed als onbestaande. Doordat er enkel grond aangebracht wordt, zal het archeologische en

landschappelijke kader niet veranderen en wordt het potentieel aanwezig archeologisch erfgoed niet beschadigd of vernield ter hoogte van de geplande parking. Een ander deel van de geplande ingrepen, de inbuizingen, vallen zo goed als volledig binnen het gabarit van de reeds bestaande grachten. Om de inbuizingen te verstevigen zal echter wel een ingreep in de bodem plaatsvinden die ca. 115 cm onder het maaiveld rijkt. Deze werken kunnen wel een impact hebben op het potentieel aanwezig archeologisch erfgoed. Een andere ingreep die mogelijk ook nefast is voor het archeologisch erfgoed omvat de aanleg van een nieuw ingangsbouw. De buitenmuren zullen gefundeerd worden op ca. 50 cm diepte. Ook op dit niveau is de kans op de aanwezigheid van archeologische sporen reëel.

- De geplande werken die tot onder het maaiveld reiken zijn miniem en situeren zich bovendien op een zeer beperkte oppervlakte. Deze zones hebben een gezamenlijke oppervlakte van minder dan 30 m², verdeeld over drie deelzones.
- Bovendien speelt ook de **locatie van de geplande bodemingrepen** een belangrijke rol. De geplande ingrepen die tot onder het maaiveld reiken situeren zich in het zuidoosten van het plangebied en dit op een korte afstand van de Bosheidestraat. De eerste inbuizing (8 m²) loopt deels over de weg, de tweede inbuizing (7,5 m²) ligt op ca. 10 m van deze weg en het nieuwe ingangsbouw bevindt zich op een afstand van ongeveer 2 m van de baan. De kans dat het bodemarchief op deze locaties reeds sterk verstoord is door de aanleg van de Bosheidestraat is dus zeker reëel. De beperkte omvang en aard van de geplande ingrepen betekenen een erg lage verwachting voor de complexwaarde voor de mogelijks aanwezige archeologische sites of vindplaatsen.
- De archeologische verwachting is middelhoog wat betreft eerder extensieve rurale vindplaatsen of nederzettingen. Dergelijke vindplaatsen of nederzetting worden in regel niet volledig gevat binnen de te onderzoeken zones. De onderzoeksresultaten zullen naar verwachting in het beste geval fragmentair en onvolledig zijn. De complexwaarde van de mogelijk (gedeeltelijk) aanwezige sites binnen het onderzoeksterrein ligt naar verwachting erg laag. Naar verwachting zal verder archeologisch onderzoek binnen het kader van de geplande ingrepen niet leiden tot nuttige kenniswinst.

Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Binnen de archeologische verwachting werd reeds aangetoond dat er een middelhoge verwachting is voor waardevolle archeologische sites of ensembles binnen het bodemarchief. De krijtlijnen van dit onderzoek – de technische kenmerken van de bodemingrepen – brengen echter met zekerheid een zeer lage complexwaarde van verder onderzoek met zich mee. **Al deze elementen in beschouwing genomen, kan met zekerheid worden aangetoond dat verder archeologisch onderzoek naar aanleiding van de voorgelegde stedenbouwkundige vergunningsaanvraag niet tot nuttige kenniswinst zal leiden.** Gezien de impact van de werken en het archeologisch kader wordt geen verder archeologisch onderzoek aanbevolen. Er wordt bijgevolg geen plan van maatregelen opgemaakt en een vrijgave van het terrein voorgesteld. Dit gemotiveerd advies wordt tevens bevestigd door de beslissingsboom C.G.P.5.2.

Figuur 1: beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek.¹

¹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016a, fig.3

2 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2016. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 2.0)*, Brussel.